

Plan de integritate al COMUNEI UNGURIU

<i>Obiectiv 1: Creșterea gradului de implementare a măsurilor anticorupție la nivelul instituției și a celor subordonate/ coordonate/ aflate sub autoritate, precum și a întreprinderilor publice</i>							
Măsuri	Indicatori de performanță	Riscuri	Surse de verificare	Termen de realizare	Responsabil	Buget	
1.1 Adoptarea declaratiei de aderare la valorile fundamentale, principiile, obiectivele și mecanismul de monitorizare a SNA, diseminarea sa în cadrul instituției și comunicarea acesteia MDRAPFE	Declaratia de aderare Transmiserea declaratiei către MDRAPFE	Reticiență în semnarea/ asumarea documentului de către conducerea instituției	Document aprobat Publicare pe pagina web a instituției Bază de date MDRAPFE	10 aprilie 2017	Conducerea instituției	Nu este cazul.	
1.2 Desemnarea coordonatorului și a unei persoane responsabile de implementarea Strategiei Naționale Anticorupție 2016 – 2020	Dispoziție emisă Transmiserea dispoziției primarului către MDRAPFE	Înălzieri în desemnarea/ reactualizarea componentei grupului de lucru	Document aprobat Listă de distribuite Bază de date MDRAPFE	10 aprilie 2017	Conducerea instituției	Nu este cazul.	
1.3 Consultarea angajaților în procesul de elaborare a planului de integritate	Nr. de angajați consultați cu privire la elaborarea planului de integritate	Caracter formal al consultării Neparticiparea/ neimplicarea angajaților	Minuță Propuneri primite de la angajați	aprilie 2017	Conducerea instituției, persoane desemnate pentru implementarea SNA	Nu este cazul.	
1.4 Aprobarea și distribuirea în cadrul instituției a planului de integritate, precum și publicarea documentului pe site-ul instituției	Plan de integritate aprobat și diseminat (e-mail, circulară, sedință etc) Nr. de angajați informați și cu privire la aprobarea planului de integritate Modalitatea de informare a acestora (ex: sedință, e-mail, circulară etc) Plan de integritate publicat pe site-ul instituției	Nedistribuirea planului Caracter formal al consultării Neparticiparea/ neimplicarea angajaților	Plan de integritate aprobat Minuță/ circulară/ e-mail/ listă de luare la cunoștință	aprilie 2017	Conducerea instituției Coordonatorul Planului de Integritate/	Nu este cazul.	
1.5 Identificarea și evaluarea riscurilor și vulnerabilităților la corupție specifice instituției pe baza metodologiei elaborată de către MDRAPFE	Nr. de riscuri și vulnerabilități la corupție identificate și evaluate	Caracterul formal al demersului Personal instruit insuficient pentru aplicarea metodologiei	Raport de evaluare a riscurilor și vulnerabilităților la corupție (Anexa A)	aprilie 2017	Conducerea instituției Coordonatorul Planului de Integritate/ persoane desemnate pentru implementarea SNA	Nu este cazul.	
1.6 Implementarea măsurilor de remediere a vulnerabilităților specifice identificate	Nr. măsuri de remediere Nr. vulnerabilități remediate	Caracterul formal al demersului Personal instruit insuficient pentru aplicarea metodologiei	Raport privind măsurile de remediere a vulnerabilităților (Anexa C)	Permanent	Conducerea instituției Coordonatorul Planului de Integritate/	În funcție de măsurile de remediere identificate.	
1.7 Evaluarea anuală a modului de implementare a planului și adaptarea acestuia la riscurile și vulnerabilitățile nou identificate și transmiterea către MDRAPFE	Grad de implementare a planului de integritate Măsuri noi introduse/ revizuite	Caracter formal al evaluării Neparticiparea/ neimplicarea angajaților	Raport de evaluare Bază de date MDRAPFE	Annual	Conducerea instituției Coordonatorul Planului de Integritate/ persoane desemnate pentru implementarea SNA	Nu este cazul.	
1.8 Autoevaluarea periodică a gradului de implementare a	Date și informații colectate pentru toți indicatorii cuprinși în	Inexistența unui mecanism de colectare unitară a datelor	Raport de autoevaluare	Annual	Conducerea instituției Coordonatorul Planului de	Nu este cazul.	

<p>măsurilor de transparență instituțională și prevenire a corupției (Anexa 3 la SNA – inventarul măsurilor)</p> <p>1.9 Participarea la activitățile de coordonare și monitorizare a SNA și transmițarea contribuțiilor anuale către MDRAPFE</p>	<p>inventar</p> <p>Rapoarte anuale</p> <p>Nr persoane/instituție participante la reuniunile platformei de cooperare persoane/instituție</p> <p>Nr persoane/instituție participante la misiunile tematic de evaluare</p>	<p>Transmiterea de date incomplete sau cu întârzieri</p> <p>Caracterul formal al demersului</p>	<p>Raport anual</p> <p>Minute reuniuni</p> <p>Liste participanți</p>	<p>Annual</p>	<p>Conducerea instituției</p> <p>Coordonatorul Planului de Integritate/ persoanele desemnate pentru implementarea SNA</p>	<p>Nu este cazul.</p>
<p>1.10 Realizarea pe pagina de internet a instituției a unei secțiuni dedicate domeniului integritate în care vor fi publicate: declarația de aderare, planul de integritate, rapoartele de autoevaluare, informații, exemple de bune practici, în domeniu etc</p>	<p>Secțiune distinctă creată pe website</p> <p>Număr de materiale publicate</p>	<p>Înălzirea în actualizarea informațiilor</p> <p>Înălzirea în realizarea secțiunii/ încărcarea cu date a secțiunii cauzate de suprîncărcarea cu alte sarcini a personalului implicat</p> <p>Lipsa personalului specializat</p>	<p>Pagina web a instituției</p>	<p>Annual</p>	<p>Conducerea instituției</p> <p>Coordonatorul Planului de Integritate/ persoanele desemnate pentru implementarea SNA</p>	<p>Nu este cazul.</p>
<p>1.11 Intensificarea activităților de implementare a sistemului de control intern/managerial</p>	<p>Nr. proceduri elaborate</p> <p>Nr. funcții sensibile inventariate (din care funcții sensibile la corupție)</p> <p>Gradul de conformitate a sistemului de control intern/managerial</p>	<p>Caracterul formal al demersului</p> <p>Personal insuficient instruit în acest domeniu</p>	<p>Programul de dezvoltare a sistemului de control intern/managerial</p> <p>Proceduri de lucru aprobate</p> <p>Funcții sensibile inventariate</p> <p>Registrul riscurilor</p> <p>Raport asupra sistemului de control intern/managerial la data de 31.12.....</p>	<p>Permanent</p>	<p>Conducerea instituției</p>	<p>Nu este cazul.</p>
<p>1.12 Elaborarea și implementarea la nivelul instituției de proceduri de sistem privind indicatorii anticorupție (procedură privind declararea avertor, transparența decizională, acces la informații, date deschise, declararea cadourilor, evitarea situațiilor de conflicte de interese și a cazurilor de incompatibilități, avertizarea în interes public etc)²</p>	<p>Nr. proceduri elaborate</p> <p>Nr. proceduri implementate</p> <p>Nr. proceduri revizuite/ armonizate</p>	<p>Caracterul formal al demersului</p> <p>Înălziri în realizarea procedurilor cauzate de suprîncărcarea cu alte sarcini a personalului implicat</p>	<p>Proceduri elaborate</p> <p>Procese verbale înălmiri</p> <p>Lista difuzare</p> <p>Rapoarte</p>	<p>Permanent</p>	<p>Conducerea instituției</p> <p>Coordonatorul Planului de Integritate/ persoanele desemnate pentru implementarea SNA</p>	<p>Nu este cazul.</p>
<p>1.13 Elaborarea/ actualizarea/ implementarea codului de conduită la nivelul instituției și a unităților subordonate</p>	<p>Cod de conduită elaborat, diseminat și implementat</p>	<p>Caracterul formal al demersului</p> <p>Grad scăzut de participare/ implicare a angajaților în procesul de elaborare/ actualizare a documentului</p>	<p>Rapoarte elaborate</p> <p>Lista de luare la cunoștință a prevederilor codului de conduită</p> <p>Avizier instituție</p> <p>Pagina de internet a instituției</p> <p>Chestionare de evaluare a gradului de cunoaștere a prevederilor codului aplicate personalului</p>	<p>Permanent</p>	<p>Conducerea instituției</p> <p>Coordonatorul Planului de Integritate/ persoanele desemnate pentru implementarea SNA</p>	<p>Nu este cazul.</p>

1.14 Implicarea activă a consilierului de etică în activitatea de consiliere a personalului institutiei	Nr. spește de consiliere Nr. activități de informare a personalului din cadrul institutiei cu privire la normele de etică Nr. funcționari publici care au fost informați și prin intermediul acțiunilor de informare în domeniul normelor de conduită Nr. funcționari publici care au solicitat consiliere etică Nr. spețe care au constituit obiectul consilierii etice Nr. rapoartări cu privire la respectarea normelor de conduită Număr de instruire la care a participat consilierul de etică în vederea îmbunătățirii activității în domeniul	Reticența/ lipsa de informare a personalului de a se adresa consilierului de etică Resurse financiare insuficiente pentru îndeplinirea activității și asigurarea accesului la pregătire profesională	Procedură privind consilierea etică a funcționarilor publici Raport privind respectarea normelor de conduită	Permanent	Conducerea institutiei Consilierul de etică	Nu este cazul.
1.15 Implementarea, la nivelul institutiei publice a unui sistem de avertizare ("whistle-blowing") a irregularităților și a posibililor fapte de corupție (Ex: cutie postală, nr. alocat de tip tel-verde, adresa e-mail dedicată)	Nr. regulamente interne armonizate cu prevederile legii Nr. de proceduri elaborate Nr. avertizări în interes public depuse Tipuri de fapte asupra cărora s-au făcut avertizări în interes public	Neînțelegerea conceptului de „avertizare în interes public” Nedesemnarea persoanelor/ structurilor care să primească avertizările în interes public Neimplementarea mecanismului cu privire la protecția avertizorilor integritate Lipsa de încredere a personalului/ cetățenilor cu privire la protejarea identității celui care semnalează nereguli	Site-ul institutiei Cutie postală Nr. alocat de tip tel-verde Adresa e-mail dedicată	Permanent	Conducerea institutiei	Nu este cazul.
1.16 Implementarea de sisteme unitare de management al calității (tip ISO, CAF)	Instrument managementul implementat privind calității	Lipsa resurselor financiare si umane	Documentul prin care este acordată certificarea	Decembrie 2020	Conducerea institutiei	In functie de dimensiunea organizatiei (se pot utiliza resurse proprii sau finanțări nerambursabile)
1.17 Sporirea instrumentelor/ mecanismelor de control în organizarea examenelor/ concursurilor de promovare/ recrutare (Ex: înregistrări audio/video)	Procedură internă elaborată și aprobată Procedură internă implementată Nr. de situații de încălcare a normelor Nr. contestații depuse Sistem de monitorizare audio/video funcțional	Lipsa resurselor financiare si umane Nerespectarea procedurii de către personalul desemnat în comisie de concurs	Procedură operațională Sistem de monitorizare audio/video Înregistrările audio/video Nr. contestații respinse/ soluționate favorabil	Permanent	Conducerea institutiei Comisie concurs	In functie de dimensiunea organizatiei (se pot utiliza resurse proprii sau finanțări nerambursabile)
1.18 Revizuirea și simplificarea procedurilor administrative inclusiv prin dezvoltarea și utilizarea soluțiilor e-administrative în vederea furnizării serviciilor publice online (Ex: eliberare autorizații/ certificate online)	Nr. proceduri administrative simplificate Nr. de servicii publice furnizate online Nr. utilizatori Frecvența utilizării Nr. de certificate și autorizații emise trimestrial prin folosirea noii tehnologii	Nealocarea resurselor necesare (bugetare și umane) Întârzieri în procesul de achiziții și implementare a diferitelor soluții informatice Cunostințe insuficiente la nivelul angajaților pentru realizarea unei astfel de măsuri Acces limitat la internet	Acte administrative adoptate în acest sens Pagina web a institutiei Timpul de furnizare a serviciului public furnizat online Rapoarte de activitate	Permanent	Conducerea institutiei Persoane desemnate	Se va estima în functie de procedura simplificată și tehnologia care urmează a fi utilizată (se pot utiliza resurse proprii sau finanțări nerambursabile)
1.19 Înrôlarea la soluțiile	Nr. de soluții accesate	Lipsa infrastructurii tehnice și	Site-ul institutiei	Permanent	Conducerea institutiei	Nu este cazul.

accesia le au în raport cu instituția	Nr. și tipuri măsuri adoptate							
2.4. Punerea la dispoziția publicului a unor modalități de evaluare a gradului de satisfacție a cetățenilor cu privire la conduita funcționarilor/ personalului și calitatea serviciilor oferite (formulare, registru de sesizări, sesizări online)	Nr. sesizări primite Tipul faptelor asupra cărora se face sesizări Tipul măsurilor administrative dispuse Nr. sesizări la comisia de disciplină Nr. chestionare aplicate	Resurse umane și financiare insuficiente	Site-ul instituției Registrul de sesizări Formulare Raport de activitate	Permanent	Conducerea instituției publice	Necesar doar în cazul implementării unui sistem online.		
2.5. Derularea de campanii de constientizare, organizarea de dezbateri publice periodice cu privire la prevenirea corupției și promovarea bunelor practici anticorupție	Nr. campanii de constientizare derulate Nr. de dezbateri publice organizate Nr. bune practici diseminate	Nealocarea resurselor necesare (bugetare și umane) Nivel scăzut de interes și participare a cetățenilor	Pagina web a instituției Raport de activitate Presa locală	Permanent	Conducerea instituției,	Se va estima în funcție de tipul de campanie, dimensiunea, grupul țintă etc. (se pot utiliza resurse proprii sau finanțări nerambursabile)		
2.6. Realizarea unor proiecte/ activități având ca obiectiv prevenirea corupției, promovarea eticii, integrității și buneii guvernări în parteneriat cu societatea civilă	Nr. protocoale de colaborare încheiate Nr. de proiecte/ activități derulate Nr. și gradul de implicare a reprezentanților societății civile în proiecte/ activități	Nealocarea resurselor necesare (bugetare și umane) Nivel scăzut de participare/ implicare a reprezentanților UAT-ului	Pagina web a instituției Raport de activitate Presa locală Rezultatele proiectelor/activităților	Permanent	Conducerea instituției,	Se va estima în funcție de activitățile proiectului.		
Obiectiv 3: Dezvoltarea unei culturi a transparenței pentru o guvernare deschisă la nivel local								
Măsuri		Indicatori de performanță	Riscuri	Surse de verificare	Termen de realizare	Responsabil	Buget	
3.1. Asigurarea funcționalității site-ului instituției, publicarea și actualizarea periodică a informațiilor publice destinate cetățenilor	Număr de informații publicate Număr de structuri care încercă informații în website	Resursă financiară insuficientă Personal neinstruit Cetățeni neinteresați	Pagina de internet a instituției Adrese E-mail-uri	Permanent	Conducerea instituției	Conducerea instituției Persoana desemnata prin fisa postului	În funcție de complexitatea site-ului, se pot utiliza surse proprii sau finanțări nerambursabile.	
3.2. Aducere la cunostință publică, prin intermediul site-ului instituției, a Agendei de lucru a Primarului/ Viceprimarului/ Președintelui/ Vicepreședintelui Consiliului Județean	Agenda de lucru publicată Număr aparturi zilnice	Furnizarea cu întârziere a informațiilor cuprinse în agenda suprăîncărcat cu sarcini Acces limitat la internet Cetățeni neinteresați	Pagina de internet a instituției	Permanent	Conducerea instituției	Responsabil desemnat pentru aplicarea Legii nr.544/2001	Nu este cazul.	
3.3. Asigurarea și îmbunătățirea accesului la informații de interes public și eficientizarea activităților aferente	Numărul și tipul de informații de interes public publicate din proprie inițiativă Lista cu informațiile publice din oficiu Rata de răspuns la solicitări de informații (număr de răspunsuri/ număr de solicitări) Număr rapoarte de evaluare a implementării Legii nr. 544/2001 Număr rapoarte de activitate ale instituției	Furnizarea cu întârziere a informațiilor solicitate de către cetățeni Neaplicarea sancțiunilor disciplinare pentru nerespectarea obligatiilor legale privind accesul la informații de interes public și a celor privind transparența	Pagina de internet a instituției Statistica furnizată în procesul de autoevaluare a măsurilor preventive Rapoarte de evaluare a implementării Legii nr.544/2001 Rapoarte de activitate ale instituției publicate anual Raport evaluare a cadrului legislativ și instituțional privind transparența (parte a	Permanent	Conducerea instituției	Responsabil desemnat pentru aplicarea Legii nr.544/2001	Nu este cazul.	

		Programul de audiente pentru cetățeni		sistemului misiuni tematice din cadrul sistemului monitorizare SNA)				
		Număr de sancțiuni dispuse pentru încălcarea obligațiilor de transparență decizională și de asigurare a accesului la informații de interes public prin publicarea acestora din oficiu		Raportare de audit Hotărâri judecătorești				
		Rata de contestare în instanță a deciziilor sau măsurilor adoptate						
		Rata de implementare a recomandărilor cuprinse în rapoartele anuale						
3.4	Asigurarea respectării prevederilor legale în ceea ce privește transparența procesului decizional și legislativ	Număr protecție de acte normative postate pe site-ul instituției Număr consultări publice organizate Număr propuneri primite din partea publicului Număr rapoarte de evaluare a implementării Legii nr. 52/2003 publicate Numărul și tipul de sancțiuni dispuse pentru încălcarea obligațiilor prevăzute de Legea nr. 52/2003	Furnizarea cu întârziere a informațiilor solicitate de către cetățeni Neaplicarea sancțiunilor disciplinare pentru nerespectarea obligațiilor legale privind accesul la informații de interes public și a celor privind transparența	Pagina de internet a instituției Statistica furnizată în procesul de autoevaluare Rapoarte de evaluare a implementării Legii nr.52/2003 Minute ale ședințelor de consultare organizate	Permanent	Conducerea instituției Responsabil desemnat pentru aplicarea Legii nr.52/2003	Nu este cazul.	
3.5	Transmiterea în direct sau înregistrarea sedințelor Consiliului Local/ Județean în vederea transmiterii lor către public online/ TV	Număr de sedințe ale Consiliului Local/ Județean înregistrate în vederea transmiterii lor către public	Neînregistrarea sedințelor Consiliului Local/Județean	Pagina de internet a instituției Post de televiziune local și contract aferent	Permanent	Conducerea instituției Responsabil desemnat pentru aplicarea Legii nr. 52/2003	În funcție de modalitatea de transmitere: online sau media.	
3.6	Publicarea informațiilor de interes public în format deschis	Nr. de seturi de date publicate în format deschis. ⁴	Nealocarea resurselor umane și financiare.	Pagina web a instituției	Permanent	Conducerea instituției, persoanele responsabile desemnate	Nu este cazul.	
3.7	Publicarea informațiilor de interes public în format deschis	Nr. de informații publicate	Lipsa resurselor financiare	Pagina web a instituției	Permanent	Conducerea instituției,	Nu este cazul.	

⁴ Datele deschise sunt date într-un format editabil (ex. doc, xls, etc), ce pot fi utilizate în mod liber, reutilizate și redistribuite de către oricine. Mai multe informații referitoare la datele deschise se pot găsi la <http://ogn.gov.ro/>

	interes public conform standardului general din Anexa 4 și Anexa 5 ⁵ la SNA		și umane			persoanele desemnate	responsabile						
3.8	Publicarea de seturi de date pe portalul data.gov.ro	Nr. de seturi de date publicate pe portalul data.gov.ro	Nealocarea resurselor umane și financiare. Lipsa informațiilor/cunostințelor în domeniul Lipsa interesului pentru publicarea informațiilor în format deschis	Portalul data.gov.ro	Permanent	Conducerea persoanelor desemnate	instituții, responsabile	Nu este cazul.					
3.9	Publicarea în format deschis a indicatorilor economici și de performanță (inclusiv a bugetelor și subvențiilor primite de la autorități publice) pentru întreprinderile la care statul este acționar prin structuri ale administrației publice locale ⁶	Informații publicate în format deschis care să cuprindă următoarele date: - Lista întreprinderilor la care statul este acționar prin structuri ale administrației publice locale; - Datele financiare ale întreprinderii; - Indicatorii de performanță; - Contractul de mandat; - Subvențiile primite.	Lipsa informațiilor cu privire la întreprinderi; Lipsa resurselor/ resurse insuficiente pentru realizarea acestora.	Pagina web a instituției	Permanent	Conducerea persoanelor desemnate	instituții, responsabile	Nu este cazul.					
3.10	Realizarea pe pagina de internet a instituției a unei secțiuni cu tema achiziții publice unde vor fi publicate toate procedurile de achiziție publică și contractele încheiate	Număr de documente în domeniul publicate Pagina de internet actualizată periodic	Întârzieri în publicarea documentelor	Secțiune realizată - Pagina de internet a instituției Documente în domeniul publicate	Permanent	Conducerea persoanelor desemnate	instituții, responsabile	Nu este cazul.					
3.11	Realizarea pe pagina de internet a instituției a unei secțiuni în care vor fi publicate informații despre proiectele finanțate din programe naționale/ fonduri europene încheiate, aflate în implementare și în perspectivă	Număr de informații publicate Pagina de internet actualizată periodic	Întârzieri în publicarea documentelor	Secțiune realizată - Pagina de internet a instituției Documente în domeniul publicate	Permanent	Conducerea persoanelor desemnate	instituții, responsabile	Nu este cazul.					
3.12	Organizarea de întâlniri/dezbateri/consultări cu reprezentanții comunității locale/ cetățenii cu privire la prioritățile comunității		Nealocarea resurselor necesare Lipsa interesului pentru dialogul cu reprezentanții comunității locale/cetățenii	Site-ul instituției Minute Raportare activitate	Permanent	Conducerea instituției		Nu este cazul.					
3.13	Publicarea pe pagina web a instituției/presa locală a anunțurilor privind concursurile/ examenle de recrutare și de promovare	Număr de anunțuri publicate Nr. publicatii în care apare anunțul	Întârzieri în publicarea documentelor	Anunțuri Adrese Pagina de internet a instituției	Permanent	Conducerea persoanelor desemnate	instituției	Nu este cazul. Se va calcula un buget în cazul în care publicarea se va face și în presa locală.					
Obiectiv 4: Consolidarea mecanismelor de control administrativ													
Măsuri		Indicatori de performanță		Riscuri		Surse de verificare		Termen de realizare		Responsabil		Buget	
4.1	Consolidarea autonomiei	Nr. de angajați raportat volumul	Resurse umane	și	Raportare anuale de activitate	Permanent		Conducerea instituției	Se va estima în funcție de				

5 După caz, în funcție de tipul de instituție.

6 După caz.

operationale a structurilor de control intern și audit și conștientizarea factorilor de decizie de la nivelul instituțiilor implicate cu privire la rolul sistemelor de control intern/managerial	de activitate Resurse materiale alocate Nr. de recomandări formulate/ implementate	financiare insuficiente				publice	necesarul de resursă umană.
4.2. Audierea internă, o dată la doi ani, a sistemului/ măsurilor de prevenire a corupției la nivelul instituției	Nr. recomandări formulate Gradul de implementare a măsurilor preventive anticoruptive	Resurse umane insuficiente Lipsa structurilor de audit intern	Rapoarte de audit Rapoarte de activitate	La 2 ani	Conducerea instituției, Nu este cazul. ⁷		
4.3. Aplicarea de sancțiuni disciplinare cu caracter disuasiv pentru încălcarea standardelor etice și de conduită anticoruptive la nivelul tuturor angajaților	Nr. de sesizări primite Nr. sesizări soluționate/in curs de soluționare Nr. și tipul de sancțiuni dispuse Nr. de decizii ale comisiei de disciplină anulate sau modificate în instanță Nr. de persoane care au săvârșit în mod repetat abateri	Caracter formal al activității comisiei disciplină Pregătire/ informare insuficientă a personalului Practica adoptării celor mai ușoare sancțiuni/ nesancționării	Decizii ale comisiei de disciplină	Permanent	Conducerea instituției, comisia de disciplină Nu este cazul.		
4.4. Publicarea/ difuzarea periodică a unui raport privind sancțiunile disciplinare	Nr. rapoarte publicate/ difuzate	Înălzitori publicare/difuzare	Raport publicat pe rețeaua intranet Lista difuzare	Permanent	Conducerea instituției, Secretar comisie de disciplină Nu este cazul.		

Primar,

Ing. TIRIZICA GHEORGHIȚA

⁷ În cazul în care nu există o structură de audit și nici nu se poate apela la serviciile de audit din cadrul structurilor asociative, se poate contracta un audit extern.